

MÄRKUSTE TABEL

Väljatöötamiskavatsuse kohta

Nr	Märkused	Arvestatud/ Mitte- arvestatud/ Selgitatud	RaM märkused
Justiitsministeerium			
1	<p>VTK p-s 9 esitatakse regulatiivsete võimaluste kirjeldus, milles kirjeldatakse lisaks muudele võimalustele ka võlaõigusseaduse (VÕS) ja tarbijakaitseaduse (TKS) täiendamist. Justiitsministeeriumi hinnangul tuleks ümardamisreeglid sätestada VÕS-is (variant 2), sest väljapakutud reeglid seonduvad lepingu sõlmimisega. Samuti võiks lahendusena kaaluda VÕS-i täiendamise juures väljapakutud volitusnormi(de) kehtestamist nende lubatavuse korral, mida tuleb sellisel juhul analüüsida ja analüüs ka elnõu seletuskirjas esitada. TKS reguleerib õigussuhteid tarbijatega, mistõttu jääksid ümardamisreeglite kohaldamisalast välja lepingud, mille osapoolteks ei ole tarbija. Seega ei pea Justiitsministeerium ainuüksi TKS-i täiendamist sobivaks lahenduseks. Meie hinnangul ei seonu VTK p-s 9 (VÕS-i muutmise) väljapakutud ümardamisreeglid pelgalt rahalise kohustuse täitmise viisi reguleerimisega, vaid pigem lepingu sõlmimise ja/või lepingueelsete läbirääkimiste regulatsiooniga. Seega võiks kaaluda, kas ümardamisreeglid võiksid asuda VÕS-i 1. osa 2. peatüki 1. jaos (nt täiendada seadust §-ga 282). Kuna kohustus tuleb täita vastavalt lepingule või seadusele (VÕS § 76 lg 1), peaks ümardatud lõpphind saama esmalt lepingu osaks, et lepingupoolel tekiks kohustus selline summa tasuda. Selgitame, et VÕS § 9 lg 1 järgi loetakse leping sõlmituks siis, kui lepingupoolte kokkuleppe saavutamine on piisavalt selge. Detailsemalt hinnates on müügilepingu näitel kauba väljapanek reeglina kaupluse kui müüja ettepanek ostjale teha ettepanek lepingu sõlmimiseks hinnaga, mis on märgitud hinnasildil (vt VÕS § 16 lg 3). Olukord võiks olla teine, kui kauplus on määranud, et nt reklaam või kauba väljapanek on juba pakkumus lepingu sõlmimiseks. Kui ostja esitab toote kassasse, teeb ostja pakkumuse sõlmida leping hinnasildil näidatud hinnaga</p>	Mitte- arvestatud/ Selgitatud	<p>Seaduseelnõu väljatöötamiskavatsuses pakuti eesmärgi saavutamiseks võimalike variantidena välja EKVS-i, võlaõigusseaduse (edaspidi „VÕS“) ja/või TKS-i muutmist, Eesti Panga seaduse muutmist või siis uue seaduse kehtestamist. Pärast väljatöötamiskavatsusele laekunud tagasiside analüüsimist leiti, et kõige sobivam ja selgem on muuta EKVS-i, kuna ümardamisreeglite põhimõtete kasutuselevõtt hõlmab siiski kõiki sihtgruppe. EKVS-i täiendamise eelis on selle tingimusteta kohaldumine kõigile eurodes tehtavatele tehingutele ja ümardamisreeglite sisaldumine aktis, mis ongi üheselt mõeldud euro kui seadusliku maksevahendi kasutamise reguleerimiseks.</p> <p>Üksiku kauba või teenuse hinna senditäpsusega ümardamisel sekkutaks liigselt selle pakkuja ettevõtlusvabadusse määrata hind tema poolt müüdavale tootele. Ostukorvi lõpphinna ümardamisel on võimalik ka ostjal maksevahendi valiku kaudu valida, kas tasuda ümardatud (sularahamakse) või ümardamata (elektrooniline makse) kujul.</p>

	(VÕS § 16 lg 1) ja müüja aktseptib pakkumuse hinna kassaaparaati sisestamisega. Kassas kogu ostukorvi maksumuse ümardamine võiks olla müüja poolt ostja tehtud pakkumuse tagasilükkamine samaaegselt uue pakkumuse tegemisega (VÕS § 21 lg 1). Lepingu sõlmimiseks peaks ostja uute tingimustega nõustuma ja ostjal tekiks kohustus tasuda müüjale ostukorvi ümardatud maksumus.		
	<p>VTK kohaselt soovitakse ümardada kassas terve ostukorvi hind. Teeme ettepaneku VTK koostajatel eelnõu koostamise käigus hinnata, kas mõistlikum oleks kassas sularahaga tasumise korral iga toote hinna ümardamine vastavalt ümardamisreeglitele. Selline lahendus tooks terve ostukorvi ümardamise sama summani nagu VTK-s väljapakutud ümardamisreeglite järgi, kuid võib lihtsustada mitmeid õiguslikke tagajärgi. Nimelt, vajadusel peaks arvesse võtma, et nt on lepingust võimalik taganeda ka ositi (VÕS § 116 lg 3, RKTKo 3-2-1-143-09 p 13). Seega võib tekkida küsimus, kuidas tuleks määrata osalise tagasitäitmise võlasuhte raames toote hind, mille ostja peaks tagastamise võimatuse korral hüvitama (VÕS § 189 lg-d 1–3). Nendime, et VTK kohaselt tundub ümardamise mõju olevat lõpphinnale väike, mistõttu ei pruugi sellised teoreetilised probleemid praktikas realiseeruda, kuid palume eelnõu seletuskirja täiendada hinnanguga, kas kassas sularahaga tasumise korral ümardada iga toote hind vastavalt ümardamisreeglitele või esitada argumentatsioon, miks selline lahendus ei ole sobiv.</p>	Selgitatud	<p>Vaata ka vastust küsimusele 1.</p> <p>Ostetud kauba tagastamisel või osutatud teenuse eest makstud raha tagastamisel ümardatakse tagastatav summa sõltumata tagastatud kaupade või osutatud teenuste arvust ning ostmisel kasutatud maksevahendist. See tähendab, et ostukorvi tagastamisel, mis sisaldas erineva hinnaga tooteid, ümardatakse kogu ostukorvi maksumus. Juhul kui sellest ostukorvist tagastatakse näiteks ainult üks toode, siis tuleb ümardada selle üksiktoote hind. Sama kehtib ka teenuste puhul.</p>
	Märgime, et ümardamisreeglite kehtestamine võib tekitada vajaduse muuta ka TKS-i, sh nt kauba hinna avaldamise regulatsiooni (TKS § 7) ja majandus ja taristuministri 09.02.2016. a määrust nr 14 (vt TKS § 7 lg 8). Kõnealune vajadus peaks saama selgeks eelnõu koostamise või kooskõlastamise käigus. Palume eelpool toodud eelnõu ja seletuskirja koostamisel arvestada.	Arvestatud/ Selgitatud	Eelnõuga muudetakse TKS-i, kus kehtestatakse järelevalve regulatsioon. Muus osas eelnõuga TKS-i ei muudeta – kauba ja teenuse hinna avaldamise regulatsioon ümardamisreegli osas on viidud EKVS-i.
2	VTK p-s 10 on märgitud, et ümardamisreeglite kehtestamine ei ole vastuolus põhiseadusega. VTK-s oleks tulnud seda järeldust ka argumenteerida. Palume seda teha eelnõu seletuskirja koostamisel.	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
3	Palume seaduseelnõu seletuskirjas mõjuanalüüsis sihtrühmad täpsemalt määratleda, sh võimalusel tuua sihtrühmad välja arvuliselt – nt kui paljusid ettevõtteid muudatus mõjutab, sh kauplendid, sularahateenust ostutavad ettevõtted jms. Samuti palume täpsustada sularahaga arveldavat sihtrühma ja neile avalduvat mõju, nt plaanitakse eelnõu koostamisse kaasata ka Pensionäride Ühenduste Liitu, kuid VTK-st ei selgu, miks on	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud

	valitud just see sihtrühm.		
4	VTK p-s 11.1 on välja toodud võimalik majanduslik mõju ettevõtjatele (sihtrühm 1) seoses kassasüsteemide ja majandustarkvara ümberseadistamisega. Sellest lähtuvalt võiks kaaluda, kas ettevõtjad, kes ei soovi ümberseadistamise kulusid kanda, võivad hakata hoopis sularahamaksetest keelduma. See võib tekitada sularahaga arveldavatele isikutele täiendava negatiivse mõju. Palume seda eelnõu seletuskirja mõjude osa koostamisel arvesse võtta.	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud
5	Kuigi VTK p-s 11.1 esitatud kohaselt tundub ümardamise mõju olevat nii ostukorvi kui ka üksiku toote hinna mõttes väike, võiks vajadusel hinnata, kas sellised ümardamisreeglid võivad tekitada lepingupooltele täiendavaid probleeme või kohustusi, sh nt ettevõtjatele seoses raamatupidamise korraldamisega. See võib aga tähendada täiendavate negatiivsete mõjude teket sihtrühma(de)le. Palume seda eelnõu seletuskirja mõjude osa koostamisel arvesse võtta.	Selgitatud	Mõjuhinnangut on täiendatud. Ümardamisreeglite rakendamise kulusid on huvigruppidega käsitletud tervikuna, st kassasüsteemid, majandusarvestus jne. Ka EKLi VTK vastus viitab, et ümardamisreeglite rakenduseks ollakse valmis ja kulud pole suured.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium			
6	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetab Rahandusministeeriumi väljatöötamiskavatsust (edaspidi VTK) 1- ja 2-sendiste euromüntide ümardamisreeglite kehtestamiseks. Toetame, et füüsilistes müügikohtades tekib kauplejatel kohustus ümardada sularahamakse korral lõppsumma (mitte eraldi iga toote) maksumus üles- või allapoole lähima viie sendini. Selliselt väheneb vajadus tagastada kassadest 1- ja 2-sendiseid münste ning omakorda ka vajadus münste juurde toota. Peame oluliseks, et seejuures säilib ka kauplejate võimalus jätta edaspidigi hinnad senditäpsusega (näiteks 8,99 eurot) ning et pangakaardiga makstes lõppsummat ei ümardata. Selliselt on võimalik ostjal maksevahendi valiku kaudu valida ka seda, kas ümardamine toimub või mitte ning soovi korral vältida ümardamisest tulenevat kõrgemat hinda.	Arvestatud	
7	Nõustume VTK koostajaga, et ei ole asjakohane ega eesmärgipärane lisada ümardamisreeglid tarbijakaitse seadusesse, kuivõrd see kohaldub vaid kaupleja ja tarbija vahelistele suhetele, samas ümardamisreeglid peaksid kohalduma üldiselt. Seetõttu pooldame pigem teisi VTK-s pakutud variante, eelkõige euro kasutusele võtmise seaduse muutmist või uue seaduse kehtestamist.	Arvestatud	Regulatsioon on kehtestatud euro kasutusele võtmise seaduses. Vaata ka vastust küsimusele nr 1.
8	Muudatuste eelnõu koostamisel tuleks kindlasti üksikasjalikult	Arvestatud	Eelnõus reguleeritakse riikliku järelevalve teostamist TTJA poolt ning

	läbi mõelda ka järelevalve sätted nii, et järelevalveasutusel oleksid järelevalve tegemiseks vajalikud hoovad. Samuti vajab tähelepanu see, kuidas tuleb edaspidi lõppsummat ja/või ümardatud summat ostjale kuvada. Tarbijakaitse vaatest on oluline, et tarbijale ei avaldataks eksitavat teavet. Summa kujunemine peaks nii sularahas kui pangakaardiga makstes olema läbipaistev.		kehtestatakse ümardamisest teavitamise regulatsioon.
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet			
9	<p>VTK punktis 3 on kirjeldatud ümardamisreeglite põhimõtteid.</p> <p>1.1. Kavandatav ümardamispõhimõte võib tarbijates esialgu segadust tekitada. Tarbija jaoks on kauba soetamisel väga oluline üheselt mõistetav lõpphinna kujunemine. Seega tuleb läbi mõelda millisel viisil ja kes teavitavad tarbijaid rakenduvatest ümardamisreeglite põhimõtetest enne ostu sooritamist.</p> <p>1.2. Samas punktis on selgitatud, et ümardada tuleb üksnes ostukorvi lõppsumma. See tähendab, et ümardamine toimub kassas. Tuleb tagada, et kassasüsteemid võimaldaksid pärast tarbijapoolset sularahaga maksmise soovi avaldamist kuvada korrektset lõpphinda ka kassaaparaadi ekraanil. Ühtlasi, kas ka väikepoodide kassaaparaatidel. Juhime tähelepanu, et tarbijal on õigus saada õigeaegselt tõest ja vajalikku teavet, seega palume veenduda, et tarbijate õigused tagatakse ja neile kuvatakse kassas korrektset lõpphinda.</p>	Arvestatud	<p>Eelnõus reguleeritakse riikliku järelevalve teostamist TTJA poolt ning kehtestatakse ümardamisest teavitamise regulatsioon.</p> <p>Kassaaparaadil kuvamise osa on lisatud seletuskirja.</p>
10	<p>VTK punktis 9 on kirjeldatud regulatiivseid võimalusi.</p> <p>2.1. Teise variandina on välja pakutud võlaõigusseaduse (edaspidi VÕS) täiendamine. Soovime siinkohal juhtida tähelepanu, et tarbijakaitse seadus (edaspidi TKS) annab TTJA-le piiratud pädevuse VÕSi üle järelevalvet teha. Seega juhul, kui muudetakse VÕSi, siis palume ka lisada vastav järelevalve pädevuse võimekus ka TKS §-i 65. Sõltuvalt kokkulepitavast järelevalvepädevuse ulatusest ja vajadusest analüüsime eelnõu väljatöötamise käigus kaasnevat mõju asutuse töökorraldusele ja kuludele. Arvestades TTJA-le varasematele aastatel laekunud hinnaprobleemidega seotud pöördumiste hulka (ca 100 aastas) ja läbiviidud järelevalvemenetlusi (näiteks 2023. a 140 menetlust), on hinnaküsimused probleemne valdkond, mis vajab TTJA süvendatud tähelepanu.</p> <p>2.2. Kolmanda variandina on pakutud TKS-i täiendamise võimalust. TTJA hinnangul ei ole TKS-i täiendamine otstarbekas</p>	Selgitatud	Regulatsioon on kehtestatud euro kasutusele võtmise seaduses.

	kuivõrd sellisel juhul piirduks ümardamisreeglite kasutamine tarbija ja kaupleja vaheliste suhete reguleerimisega. TKS § 1 lg 2 sätestab, et tarbijakaitseseadus kehtestatakse tarbija õiguste tagamiseks. Kavandatavate ümardamisreeglite põhimõtete kasutuselevõtt hõlmab siiski kõiki sihtgrupe (sh näiteks kaupleja vs kaupleja), mistõttu TTJA ei poolda ümardamisreeglite sätestamist TKSi.		
Eesti Pangaliit			
11	<p>Pangaliit toetab 1- ja 2-sendiste euromüntide ümardamisreeglite väljatöötamiskavatsust.</p> <p>Siinjuures juhime aga tähelepanu järgmistele asjaoludele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leiame, et 1- ja 2- sendiste käibelt kõrvaldamise eesmärgi täitmiseks on vajalik, et Eesti Pank koostaks täpsema tegevusplaani, mis sisaldaks mh madala nominaalväärtusega euromüntide ringlusest kõrvaldamise lahendusi ja müntide korjet Eesti Panga poolt. • Mõttena toetame ka Soome lähenemist, kus kaupmehed on vabad otsustama, kas aktsepteerida 1- ja 2-sendiseid maksevahendina müügikohas. • Väljatöötamiskavatsuse sõnastusest ei tulene, et pangad on välistatud ümardamisreeglite kohaldamisalast ning teeme ettepaneku muuta sõnastust viisil, mis sätestaks vastava välistuse. <p>Vastav muudatus on vajalik, kuna pankadel ei ole võimalik ümardamisreeglit kohaldada kassa üle- või puudujääkide tekkimise tõttu.</p>	Selgitatud	<p>Eesti Pank on arvestanud 1- ja 2-sendiste ringlusest kõrvaldamise korraldamisega.</p> <p>Ümardamisreegel kohaldub kauplejale ja ettevõtjale üksnes kauba või teenuse müügil.</p>
Eesti Kaupmeeste Liit			
12	<p>Toetame Rahandusministeeriumi VTK-s välja toodud ettepanekuid 1- ja 2-sendiste käibelt kõrvaldamise ja ümardamisreeglite kehtestamise kohta ostu lõppsummale kassas sularahas maksmisel. See aitab kaasa sularahaga arveldavate ettevõtjate halduskoormuse vähendamisele, kuna väheneb vajadus käidelda münte.</p> <p>Eesti Kaupmeeste Liit toetab eelnõus kirjeldatud ümardamisreeglite loogikat, et kassa lõpphind ümardatakse matemaatiliste reeglite järgi lähima viie sendini sularahamaksete korral. Oleme jätkuvalt seisukohal, et muudatuse jõustumise järgselt on riigi poolt vajalik aktiivne teavitustöö. Juba esmase</p>	Selgitatud	<p>Eesti Panga avaliku kommunikatsiooni plaanid seoses ümardamisreeglite kehtestamiseks vajaliku teavitustööga kätkevad mh järgmiseid tegevusi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korduma kippuvad küsimused (KKK) nii laiale elanikkonnale kui ka kaupmeeste jaoks • teavitusmaterjalid kaupmeestele: <ol style="list-style-type: none"> 1) kaupluste juhatajatele slaidikomplekt põhimuudatuste kohta, et nad saaksid töötajatele teha selgitustööd eelseisvast muudatusest; 2) kassiridele lihtsam A4 formaadis väljatrükk, et neil oleks muudatuse alguskuudel mugav vaadata põhipunkte, kuidas kassas ostusumma ümardamine käib. <ul style="list-style-type: none"> • sama info levitamine KOV-de ja kohalike lehtede kaudu ning teavitustöö sotsiaalmeedias. Ajakirjanduse poolelt pakume

	<p>tagasiside pinnalt meediaruumis VTK avaldamise uudisele on meile jäänud silma, et osade inimeste hinnangul on tegemist kaupmeeste isetegevusega ning kahtlustatakse, et ümardamisreeglid on katse kliente petta. On oluline, et kaubandussektor ei jääks peamiseks selgitustöö tegijaks klientidele, et tegemist on riigi algatusega ning kehtestatud matemaatilised ümardamisreeglid ei võimalda petmist.</p> <p>Kinnitame, et 2024 aasta sees saavad kaupmehed (sh kõik toidukaupmeestest suured jaeketid) tehtud vajalikud muudatused majandustarkvaras, võimaldamaks ümardamisreegleid kokku lepitud kujul. Tegemist ei ole mahuka arendusega. Muudatusega seonduv kulu kaubandussektorile on väheoluline ja ühekordne. See ei ole takistuseks.</p>		muudatusi selgitama näiteks vanemaealistele suunatud saadetes.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda			
13	<p>Kaubanduskoda toetab ettepanekut kehtestada 1- ja 2-sendistele euromüntidele ümardamisreeglid, mida kohaldatakse VTK kohaselt ostu lõppsummale kassas sularahaga maksmisel. Ümardamisreeglite kasutuselevõtt tähendaks seda, et füüsilistes müügikohtades on kaupmehel kohustus ümardada sularahamakse korral ostukorvi maksumus üles- või allapoole lähima viie sendini. Kaubanduskoda toetab ümardamisreeglite loogikat ja ümardamisreeglite kasutuselevõttu, kuna see vähendab ettevõtete koormust, sest kaoks vajadus tagastada kassadest 1- ja 2-sendiseid münte.</p>	Selgitatud	Eelnõus on arvestatud osundatud ümardamisreeglite loogikaga.
14	<p>Ümardamisreeglite kasutuselevõtu korral on oluline riigipoolne teavitustöö tarbijatele. Oleme seisukohal, et muudatuse jõustumise järgselt on riigi poolt vajalik aktiivne teavitustöö, et inimesed ja tarbijad ei arvaks, et tegemist on kaupmeeste isetegevusega. Leiame, et kaubandussektor ei tohi jääda peamiseks selgitustöö tegijaks tarbijatele ning riik peab aktiivselt ka ise tegema teavitustööd, et ümardamisreeglid on riigi algatus ning matemaatilised ümardamisreeglid ei ole tarbija petmiseks.</p>	Selgitatud	Vaata vastust küsimusele nr 12.